

Facultade de CC. Económicas e Empresariais

Presentación

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales tiene una amplia trayectoria dentro de nuestra Universidad. A principios de los 70 ya se impartían enseñanzas de Ciencias Económicas en el antiguo Colegio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse en la Universidad de Santiago de Compostela. En 1990 se segrega el Campus de Vigo, lo que supondrá el nacimiento de la Universidad de Vigo.

En el curso 1991/92 se inicia la docencia de las licenciaturas de Ciencias Económicas y de Ciencias Empresariales en el edificio actual, registrándose dos procesos de reforma de sus planes de estudios en los años 1995 y 2002. A raíz de la promulgación del RD 1393/2007 sobre ordenación de las enseñanzas universitarias se pone en marcha el proceso de adaptación al Espacio Europeo de Educación Superior, de tal forma que, para el curso académico 2009/2010, comenzarán a impartirse las titulaciones de Grado en Administración de Empresas y en Economía a las que se refieren estas guías.

Se persigue con ello ofertar unas titulaciones más adaptadas al contexto actual, con una adaptación de las metodologías docentes orientadas hacia el aprendizaje del alumno y el desarrollo de sus capacidades.

Localización

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales de Vigo está en el Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad. Clikcando en el siguiente icono puedes acceder a un plano del Campus con su ubicación precisa

En caso de precisar información es posible contactar a través de las siguientes vías:

Correo - Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserjería)

986 812403 (Secretaría de Alumnos)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfce@uvigo.es (Secretaría de Alumnos)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fccee.uvigo.es/>

Infraestructuras y Servicios

La Facultad cuenta con una importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte a las actividades de investigación, docencia y extensión universitaria. Resumidamente, hay 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática y un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispone de un salón de actos con un aforo aproximado de unas 550 personas, un salón de grados para 60-80 personas, biblioteca con 400 puestos de lectura y cafetería-comedor.

A continuación se desglosa la información sobre servicios importantes para el alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTES

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corriente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matriculas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Horario : De 8:45 a 20:45 h.

Equipo decanal

Decano	José Santiago Gómez Fraiz
Secretaria	Gonzalo Caballero Míguez
Vicedecano de Organización Académica	Fernando Comesaña Benavides
Vicedecana de Calidade	Raquel Arévalo Tomé
Vicedecano de Relacións Internacionais	Jorge Vila Biglieri
Vicedecana de Adaptación ao EEES	Carlos M ^a Fernández-Jardón Fernández

(*)

(*)

Grao en Economía

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G100V01701	Comercio internacional	1c	6
V03G100V01702	Economía internacional	1c	6
V03G100V01901	Benestar, equidade e xénero	1c	6
V03G100V01903	Economía da Unión Europea	2c	6
V03G100V01905	Economía dos recursos naturais e do medio ambiente	1c	6
V03G100V01906	Historia económica de España	2c	6
V03G100V01907	Tributación	2c	6
V03G100V01912	Macroeconomía avanzada	2c	6
V03G100V01913	Economía política e das institucións	1c	6
V03G100V01914	Técnicas cuantitativas para a análise económica	1c	6
V03G100V01915	Microeconomía avanzada	1c	6
V03G100V01916	Teoría de xogos	1c	6
V03G100V01917	Economía da información	2c	6
V03G100V01918	Fundamentos económicos da defensa da competencia	2c	6
V03G100V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comercio internacional				
Materia	Comercio internacional			
Código	V03G100V01701			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Ferrero Martínez, María Dolores			
Profesorado	Díaz Vazquez, Raquel Ferrero Martínez, María Dolores			
Correo-e	ferrero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A macroeconomía internacional dedícase ao estudo de problemas económicos de amplo alcance en economías interdependentes. céntrase no estudo de variables como: tipos de cambio, prezos. tipos de interese, riqueza e balanza de conta corrente. O tres elementos esenciais da *macroeconomía internacional son: "No mundo coexisten moitas moedas", "os países están integrados financieramente" e "nese contexto, deben tomarse decisións de política económica".			

Competencias	
Código	
B2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
B4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
C13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
D2	Capacidade de traballar en equipo
D3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprender as bases de funcionamento da economía tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	B3	C3 C4 C5	D5 D7
Lograr o manexo por parte dos estudantes da análise económica a través das súas ferramentas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar adecuadamente o problema	B2 B4 B6	C3 C8 C9 C11	D2 D3 D5
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e do seu contido	B2 B3	C5 C6 C8	D2 D5
Espertar o interese dos estudantes respecto á análise dos efectos das políticas *macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se expuxo	B6	C5 C13	D5 D7

Contidos	
Tema	
Tema 1. Introducción á *Macroeconomía Internacional	Divisas: moedas e crises. A globalización financeira: débedas e déficits. Goberno e institucións: políticas e resultados

Tema 2. Tipos de cambio e mercado de divisas.	Tipo de cambio. Mercado de divisas. A arbitrase e o tipo de cambio en man. A arbitrase e os tipos de interese.
Tema 3. Tipos de cambio: o enfoque monetario a longo prazo	A paridade do poder adquisitivo. O enfoque monetario. O efecto Fisher. A paridade real de intereses. A áncora nominal.
Tema 4. Tipo de cambio: o enfoque de activos a curto prazo.	Equilibrio no mercado de divisas. Equilibrio monetario. O enfoque de activos. Unificación do enfoque monetario e o enfoque de activos. Os tipos de cambio fixos e o *trilema.
Tema 5. Contas nacionais e internacionais: renda, riqueza e balanza de pagos	A medición da actividade económica. Produción, renda e gasto. A balanza de pagos. A riqueza externa.
Tema 6. A balanza de pagos (*I): beneficios da globalización financeira	Os límites do endebedamento dun país. Os beneficios derivados da *suavización do consumo, do investimento eficiente e da diversificación do risco.
Tema 7. A balanza de pagos (*II): produción, tipos de cambio e políticas macroeconómicas a curto prazo.	Un modelo a curto prazo dunha economía aberta. Efectos da políticas macroeconómicas a curto prazo. A política de estabilización.
Tema 8. Áreas monetarias óptimas: o euro.	Areas monetarias óptimas. O euro. Tensións na eurozona en tempos tranquilos: 1999-2007. A crise da eurozona: 2008-?.
Tema 9. Temas en macroeconomía internacional.	Débeda e falta de pagamento. A macroeconomía global e a crise económica actual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Lección maxistral	28	42	70
Resolución de problemas	14	18	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	16	22
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información dos alumnos e presentación da materia
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio, relacionado coa temática da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio, relacionado coa temática da materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Para levar a cabo a avaliación continua realizaranse ao longo do curso varias probas sobre os diferentes temas que inclúe a materia.	40	B2 C3 D2 B3 C4 D3 B4 C5 D5 B6 C6 D7 C8 C9 C11 C13
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame final que terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames. O exame avaliará toda a materia exposta ao longo do curso.	60	C5 D5 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia constará de dous partes.&*nbsp;Por unha banda, o exame final que valerá ata un 60% da nota (6 puntos) e, por outra banda, a avaliación continua que pesará ata un 40% na nota final (4 puntos).1.-&*nbsp;Exame final (sobre 6 puntos):&*nbsp;realizase na data oficial establecida no calendario de exames.2.-Avaliación continua (ata 4 puntos):&*nbsp;a avaliación continua realizarase por dúas vías:&*nbsp;mediante a entrega dun traballo de análise e

investigación relacionado con cuestións e/ou datos *macroeconómicos europeos que se proporá ao longo do cuadrimestre. Este traballo valerá un máximo de 2,5 puntos. (25% da nota final), os 1,5 puntos restantes correspondentes á avaliación continua asignaranse segundo a participación activa nas clases prácticas e a resolución do exercicios propostos, cos comentarios de artigos e outros traballos que se entregarán durante o cuadrimestre. PARA PODER APROBAR A MATERIA É NECESARIO (NON SUFICIENTE) NON OBTEN UNHA NOTA DE 0 EN NINGÚN DOS ELEMENTOS DE AVALIACIÓN E ALCANZAR UN MÍNIMO DE 4 PUNTOS SOBRE SEIS NO EXAME FINAL. Na convocatoria de xullo mantense a nota da avaliación continua. Por tanto, o exame valerá un máximo de 6 puntos. NOTA IMPORTANTE Para poder realizar a avaliación continua é obrigatorio asistir ás clases teóricas e prácticas. Os alumnos que non se acollan á modalidade presencial e, por tanto, non poidan realizar a avaliación continua, deberán realizar igualmente un traballo individual polo 30% da nota, e poderán realizar na data oficial establecida no calendario un exame polo 70% da nota. No devandito exame avaliaranse as competencias globais da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Feenstra R.C. y Taylor A. M., **Macroeconomía internacional**, 2ª,

Krugman, P.R.; Obstfeld, M. y Meltz, M.J., **Economía internacional**, 10ª,

Bibliografía Complementaria

Banco Central Europeo, www.ecb.int,

Fondo Monetario Internacional, www.imf.org,

Banco Mundial, www.worldbank.org,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Economía internacional/V03G100V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Macroeconomía I/V03G100V01503

Macroeconomía II/V03G100V01604

Política económica/V03G100V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía internacional				
Materia	Economía internacional			
Código	V03G100V01702			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Castro Fernández, Ana Esther Teixeira Bautista, José Francisco			
Profesorado	Castro Fernández, Ana Esther Teixeira Bautista, José Francisco			
Correo-e	teixeira@uvigo.es esther@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nos últimos anos veñen producindo profundos cambios na orde económica internacional. O coñecemento da súa dinámica desde o período inmediatamente posterior ao final da *II Guerra mundial resulta fundamental para coñecer as claves explicativas dos acontecementos económicos que estamos a vivir. Nesta materia analízase a evolución das *macromagnitudes das principais economías desenvolvidas e das súas políticas económicas, da orde comercial e monetaria. Ademais, de forma paralela ao desenvolvemento dos temas comentados, o alumno realiza un seguimento da conxuntura económica internacional.			

Competencias

Código	
B2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
D2	Capacidade de traballar en equipo
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
O alumno coñece o marco institucional da economía		C3	
O alumno é capaz de situar a economía na súa evolución histórica		C4	
O alumno comprende as bases de funcionamento da economía.		C3	
		C4	
		C5	
O alumno é capaz de identificar e interpretar fontes de información económica relevante e o seu contido	B2	C3	D4
	B4	C4	
	B5	C5	
	B6	C8	
	B7	C9	
O alumno sabe identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado	B6	C3	D5
	B7	C4	
		C5	
		C8	
		C9	
O alumno é capaz de argumentar de forma coherente e *inteligible, tanto oral como escrita			D5

O alumno organiza a documentación e presenta o seu traballo de maneira adecuada á audiencia	B2 B4 B7	C3 C4 C5 C8 C9	D2 D4 D5
O alumno é capaz de elaborar informes económicos	B2 B4 B5 B6 B7	C5 C8 C13	D4 D5 D7
O alumno é capaz de expor reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos	B5 B6 B7	C3 C4 C5 C9	D5 D7
O alumno é capaz de analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos	B4 B5 B6 B7	C9	D5

Contidos

Tema	
A Economía Internacional desde 1800	Análise das macromagnitudes da economía internacional. Características dos ciclos económicos longos.
Evolución das principais economías desenvolvidas, nas últimas décadas.	Evolución da economía de USA. Evolución da economía de Xapón. Evolución da economía alemá e da U.E.
Evolución do marco comercial e monetario	O patrón ouro. A desorde monetaria de entreguerras. O período de vixencia dos acordos de Bretton Woods. O período da flotación xeneralizada dos tipos de cambio. Do GATT á OMC.
A conxuntura económica internacional	Principais macromagnitudes. Decisións de política económica. Opinións de expertos. Informes de organismos económicos internacionais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	23	45	68
Titoría en grupo	5	5	10
Lección maxistral	22	45	67
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas...).
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	As clases prácticas e as titorías en grupo teñen como obxectivo axudar ao alumno a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten aos profesores orientar aos alumnos e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.
Titoría en grupo	As clases prácticas e as titorías en grupo teñen como obxectivo axudar ao alumno a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten aos profesores orientar aos alumnos e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas de laboratorio	A efectos prácticos, non se establece distinción entre prácticas de laboratorio e titorías en grupo. Para a valoración teranse en conta as actividades realizadas, como son : desenvolvemento de temas mediante o uso de material bibliográfico e estatístico, participación activa no desenvolvemento da materia, realización de traballos, resolución de exercicios, cuestionarios, etc.	40	B2 B4 B5 B6 B7	C8 C9 C13	D2 D4 D5 D7
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exames escritos e/ou orais. Esíxese un nivel mínimo de coñecementos para superar a materia.	60	B4 B5 B6	C3 C4 C5	D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario ter unha cualificación superior a catro puntos sobre 10 tanto nas clases prácticas como no exame correspondente á docencia teórica. Ademais, a nota media entre clases prácticas e o exame teórico ha de ser igual ou superior a cinco puntos sobre dez.

Os exames realizaranse nas datas oficiais que no seu momento aprobe o Decanato. Poden consultarse na páxina web da Facultade de CC. Económicas e Empresariais <http://fccee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castro A.E. y Teixeira, J.F., **Luces y sombras de las uniones económicas**, RBA,

Krugman, Paul .; Obstfeld, Maurice, **Economía internacional: teoría y política**, Pearson Educación,

Bibliografía Complementaria

Acemoglu, D. yj. Robinson, **Por qué fracasan las naciones**, Ediciones Deusto,

Karier, Thomas, **GREAT EXPERIMENTS IN AMERICAN ECONOMIC POLICY From Kennedy to Reagan**, PRAEGER Westport, Connecticut,

Krugman, Paul, **EL RETORNO DE LA ECONOMIA DE LA DEPRESION Y LA CRISIS ACTUAL**, Prentice-Hall,

Maddison, Agnus, **The World Economy: a millennial perspectiva**, OECD,

Ochando, C. (coord), **Objetivos e instrumentos de las políticas económicas coyunturales**, Tirant lo Blanch, Valencia,

Querol, F (coord), **De quelques aspects de l'Union économique te monétaire européenne**, Presse de L'Université Toulouse 1 Capitole,

Rodrik, D., **La paradoja de la globalización**, A. Bosch Editor,

Banco Central Europeo, www.ecb.int,

Banco Mundial, www.worldbank.org,

Fondo Monetario Internacional, www.imf.org,

Organización Mundial del Comercio, www.wto.org,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia económica/V03G100V01103

Macroeconomía I/V03G100V01503

Macroeconomía II/V03G100V01604

Política económica/V03G100V01504

Políticas económicas comparadas/V03G100V01605

DATOS IDENTIFICATIVOS**Benestar, equidade e xénero**

Materia	Benestar, equidade e xénero			
Código	V03G100V01901			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	del Río Otero, Coral			
Profesorado	del Río Otero, Coral			
Correo-e	crio@uvigo.es			
Web	http://crio.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	<p>Esta materia ten como principal obxectivo introducir ao alumnado na análise das desigualdades económicas, un tema de crecente relevancia nos debates públicos tanto nos países desenvolvidos como no mundo en desenvolvemento. No curso discútese os diferentes enfoques e ferramentas para a cuantificación de fenómenos relacionados coa equidade na distribución dos recursos económicos, tales como a desigualdade, a pobreza, ou a discriminación das mulleres e outros colectivos no mercado laboral. Discútese os principais problemas prácticos e conceptuais asociados coa cuantificación destes fenómenos, preséntanse os indicadores máis adecuados, dos que se analizan as súas propiedades, e estúdanse as tendencias actuais e as súas causas. En todo o curso incorpórase de forma transversal a perspectiva de xénero.</p> <p>O curso ten unha orientación moi práctica, xa que se persegue que o/a estudante dispoña das ferramentas necesarias para ser capaz de interpretar de forma crítica os estudos e informes relacionados coa equidade. Tamén se pretende que sexa capaz de replicar os principais indicadores a partir de datos procedentes de enquisas de fogares, mediante o uso dun programa informático de libre acceso para a análise distributiva (DAD). Por iso, a realización dun breve informe sobre un problema distributivo no que se apliquen os coñecementos adquiridos, forma parte esencial do curso.</p>			

Competencias

Código	
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Identificar os principais problemas asociados á distribución de recursos e a discriminación	C6 C9	
Manexo de ferramentas para a análise distributiva empregando as fontes datos dispoñibles sobre condicións de vida dos fogares e mercado laboral.	C6 C9	
Comprensión e capacidade de elaboración dun informe relacionado cun problema distributivo	C6 C8 C9 C13	D5

Contidos

Tema	
1. Introducción: o benestar	1.1 Marco teórico: A análise económica das desigualdades 1.2 Aspectos metodolóxicos a ter en conta na análise do benestar
2. As desigualdades económicas	2.1 Desigualdade, distribución da renda e benestar social 2.2 Comparacións ordinais de desigualdade: a curva de Lorenz 2.3 Comparacións cardinais de desigualdade: os índices de desigualdade e as súas propiedades 2.4 Algunhas extensións

3. A pobreza	3.1 Identificación da poboación pobre: as liñas de pobreza 3.2 Cuantificación da pobreza: índices de pobreza 3.3 Criterios para ordear distribucións de acordo coa súa pobreza 3.4 Dinámica da pobreza 3.5 Pobreza multidimensional 3.6 Determinantes da pobreza
4. Análise económica da discriminación	4.1 Desigualdade entre grupos e discriminación 4.2 Explicacións das desigualdades no mercado de traballo 4.3 A discriminación laboral 4.4 Contratación e segregación ocupacional 4.5 Discriminación salarial

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	60	88
Seminario	17.5	20	37.5
Probas de resposta curta	2	0	2
Traballos e proxectos	2.5	20	22.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición en clase dos principais contidos do programa.
Seminario	Cálculo de indicadores mediante folla de cálculo e programa específico (DAD), empregando datos de enquisas de fogares. Discusión e interpretación de resultados. Elaboración e presentación dun informe aplicando os coñecementos adquiridos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Durante os seminarios de prácticas o estudiantado recibirá atención personalizada para a resolución dos problemas de aplicación das técnicas obxecto de estudo.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Durante a elaboración do traballo, o estudiantado recibirá o asesoramento personalizado tanto no horario de clases como nas titorías correspondentes.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de resposta curta	Exame final (data convocatoria ordinaria oficial)	70	C6 C9
Traballos e proxectos	Elaboración dun informe empregando fontes de datos estatísticos dispoñibles, con programas informáticos específicos (Excel, DAD), no que se apliquen os coñecementos adquiridos. Presentación en clase das principais conclusións do informe.	30	C6 C8 C9 C13

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para ter dereito a entregar e presentar o informe será necesario ter asistido ao menos a 5 das 7 primeiras clases prácticas (seminarios). O non cumprimento deste requisito supón acadar unha puntuación de 0 na avaliación relacionada co informe (a cal representa o 30% da nota final). Datas de exame: Consultar web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albelda, Randy y Drago, Robert, **Unlevel Playing Fields. Understanding Wage Inequality and Discrimination**, 4ª, Dollars & Sense, 2013

Atkinson, Anthony B., **Desigualdad: ¿Qué podemos hacer?**, Fondo de Cultura Económica, 2016

Gradín, Carlos y Del Río, Coral, **Desigualdad, pobreza y polarización en la distribución de la renta en Galicia**, IEEG - Fundación Pedro Barrié de la Maza, 2001

Stiglitz, Joseph E., **El precio de la desigualdad**, Taurus, 2012

Bibliografía Complementaria

- Alkire, Sabina; Foster, James; Seth, Suman; Santos, Maria Emma; Roche, José Manuel y Ballón, Paola, **Multidimensional Poverty Measurement and Analysis**, Oxford University Press, 2015
- Atkinson, Anthony B. y Bourguignon, François (ed.), **Handbook of Income Distribution (vol. 1)**, 1ª (reimpresión), Elsevier, 2007
- Bandrés, Eduardo, **Economía y redistribución: teorías normativas y positivas sobre la redistribución de la renta**, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1993
- Benería, Lourdes, **Género, desarrollo y globalización**, Hacer Editorial, 2009
- Blau, Francine D.; Ferber, Marianne A. y Winkler, Anna E., **The Economics of Women, Men, and Work**, 7ª, Pearson, 2014
- CES España, **Tercer informe sobre la situación de las mujeres en la realidad sociolaboral española**, Consejo Económico y Social España, 2011, Informe 01/2011
- CES España, **Distribución de la renta en España: Desigualdad, cambios estructurales y ciclos**, Consejo Económico y Social España, 2013, Informe 03/2013
- Del Río, Coral y Alonso-Villar, Olga, **Mujeres ante el empleo (y el desempleo) en el mercado laboral español**, 2014
- Duclos, Jean-Ives y Araar, Abdelkrim, **Poverty and Equity: Measurement, Policy and Estimation with DAD**, Springer, 2006
- Eswaran, Mukesh, **Why Gender Matters in Economics**, Princeton University Press, 2014
- Ferber, Marianne A. y Nelson, Julie A. (ed.), **Más allá del hombre económico**, Cátedra, 2004
- Foster, James; Seth, Suman; Lokshin, Michael y Sajaia, Zurab, **A Unified Approach to Measuring Poverty and Inequality**, The World Bank, 2013
- FOESSA, **VII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España**, Fundación FOESSA, 2014
- Goerlich, Francisco J. y Villar, Antonio, **Desigualdad y Bienestar Social**, Fundación BBVA, 2009
- OECD, **Growing Unequal? Income distribution and poverty in OECD countries**, OECD Publishing, 2008
- Salverda, Wiemer; Nolan, Brian y Smeeding, Timothy M. (ed.), **The Oxford Handbook of Economic Inequality**, Oxford University Press, 2011
- Sarasúa, Carmen y Gálvez, Lina, **¿Privilegios o eficiencia? Mujeres y hombres en los mercados de trabajo**, Publicaciones Universidad de Alicante, 2003
- Sen, Amartya, **La desigualdad económica**, Fondo de Cultura Económica, 2001

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Economía dos servicios públicos/V03G100V01602

Economía pública/V03G100V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía da Unión Europea				
Materia	Economía da Unión Europea			
Código	V03G100V01903			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Rodríguez Míguez, Eva María			
Profesorado	Arias Moreira, José Carlos Rodríguez Míguez, Eva María			
Correo-e	emiguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Análise institucional da UE e os seus retos económicos actuais. Principais políticas da UE. Orzamento e integración monetaria.			

Competencias	
Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacidade de reunir e interpretar datos relevantes e para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	A3	B3	C8	D5
Redactar e sintetizar resultados de investigación fundamentados	A5		C3 C4 C8	D5
Amosar motivación pola calidade e pola mellora continua				D5 D7

Contidos	
Tema	
Integración e institucións	Retos actuais da Unión Europea. Integración e institucións
Políticas europeas	Políticas agraria e pesqueira; políticas de competencia y competitividade; política medioambiental; política rexional; e mercado de traballo e políticas de emprego
Orzamento e integración monetaria	Unión monetaria orzamento Comunitario

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	30	60	90
Titoría en grupo	5	5	10
Lección maxistral	15	30	45
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	*Busqueda de información e resolución de *ejercicios
Titoría en grupo	Os alumnos expoñen dúbidas sobre la materia
Lección maxistral	Exposición por parte del profesor e exames parciais

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo Na sesión en grupo se resolverán as dúbidas e correxirán os exercicios propostos na aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticas de laboratorio	Se levarán a cabo exercicios, traballos individuais e grupais así como eposicións de casos prácticos nas sesión de laboratorio.	40	A3 A5	B3	C8	D5 D7
Probas prácticas, de execución deExamen tarefas reais e/ou simuladas.		60	A3 A5		C3 C4	

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Rafael Muñoz de Bustillo, **Introducción a la Unión Europea: un análisis desde la economía**, Alianza Editorial, 2009

Josep Jordán Galduf, **Economía de la Unión Europea**, 6, Thomson Civitas, 2008

Antonia Calvo Hornero, **Fundamentos de la Unión Europea**, 3, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2014

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía española/V03G100V01301

Economía da Unión Europea/V03G100V01903

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía dos recursos naturais e do medio ambiente**

Materia	Economía dos recursos naturais e do medio ambiente			
Código	V03G100V01905			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Garza Gil, María Dolores			
Profesorado	Garza Gil, María Dolores			
Correo-e	dgarza@uvigo.es			
Web	http://www.webs.uvigo.es ; www.erenea.uvigo.es			
Descrición xeral	Acercamiento a diferentes problemáticas ligadas a la relación entre la actividad económica y los recursos naturales y medio ambiente, para lo cual el concepto de desarrollo sostenible cobra un papel fundamental.			

Competencias

Código	
B1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
B4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
C1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
C11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
C13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
D1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
D2	Capacidade de traballar en equipo
D3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender e manexar conceptos económicos necesarios para a xestión dos recursos naturais e do medio ambiente	B6	C1 C2 C3 C4 C5	D6 D7

Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambiente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos.	B1	C6	D1
	B2	C8	D2
	B3	C9	D3
	B4	C10	D5
	B5	C11	D6
	B6	C12	D7
Capacidade para desenvolver traballos ou informes breves no campo da economía dos recursos naturais e ambientais.	B1	C8	D1
	B2	C9	D2
	B3	C12	D3
	B4	C13	D4
	B5		D5
	B6		D6
	B7		D7

Contidos

Tema	
Introducción	Economía, Natureza e Desenvolvemento Sostible.
Economía dos recursos naturais	Condicionantes básicos. Economía dos recursos renovables. Economía de recursos non renovables.
Economía ambiental	Fundamentos de valoración económica do medio ambiente. Métodos de valoración indirectos. Métodos de valoración directos.
Políticas públicas aplicadas ós recursos naturais e A necesidade de regular. Instrumentos de regulación e políticas públicas. medio ambiente	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Titoría en grupo	5	5	10
Lección maxistral	30	60	90
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Búsqueda de información e resolución de exercicios. Presentación individual ou en grupo.
Titoría en grupo	Os alumnos poderán plantexar dúbidas sobre a materia. Tamén se poden utilizar para que o profesor plantexe problemas ós alumnos que serán avaliados posteriormente.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia e realización de exercicios. Realización de exames parciais.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo Realizaranse dúas titorías en grupo sobre a evolución no proceso de aprendizaxe da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Supervisión das prácticas realizadas. Posibilidade de realizar e presentar traballos. Valorarase ate o 30%. (Poderanse utilizar as sesións prácticas para realizar probas parciais). Resultados da aprendizaxe: - Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambiente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos. - Capacidade para desenvolver traballos ou informes breves no campo da economía dos recursos naturais e ambientais.	30	B1 C6 D1
			B2 C8 D2
			B3 C9 D3
			B4 C10 D4
			B5 C11 D5
			B6 C12 D6
			B7 C13 D7

Lección maxistral	Examen final e parciais liberatorios. Si se aproban os parciais, a materia estará superada. Valorarase sobre un 70%. A data do exame final será a que decida o órgano competente da Facultade e se publicará na web do Centro.	70	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C3 C4 C5 C6	D1 D2 D3 D5 D6 D7
	Resultados da aprendizaxe: - Comprender e manexar conceptos económicos necesarios para a xestión dos recursos naturais e ambientais. - Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambiente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos.			C10 C11 C12	
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización de exames parciais en horas de sesión maxistral e/ou de prácticas.	0			

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

D.W. Pearce y R.K. Turner, **Economía de los Recursos Naturales y del Medio Ambiente**, Celeste, 1995

J. Surís y M. Varela, **Introducción a la Economía de los Recursos Naturales**, Cívitas, 1995

Bibliografía Complementaria

D. Azqueta, **Introducción a la economía ambiental (2ª Edc)**, McGraw Hill, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía II/V03G100V01404

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia económica de España**

Materia	Historia económica de España			
Código	V03G100V01906			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Vallejo Pousada, Rafael			
Profesorado	Vallejo Pousada, Rafael			
Correo-e	vallejo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Historia Económica España ten por obxecto aproximar ao estudantado de Economía no estudo de longo prazo. Así, ten por obxecto analizar as variables económicas e institucionais que inflúen sobre a ritmo de crecemento económico español no longo prazo. As características e tendencias máis relevantes da economía española dos séculos XIX e XX. A constatación dos procesos de converxencia ou diverxencia respecto a Europa.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C7	Comprender o entorno empresarial
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
D1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
D2	Capacidade de traballar en equipo
D3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas.	C2
- Coñecer o marco institucional da economía.	C3
Coñecer o perfil cambiante das institucións e axentes que influíron nos resultados da economía española contemporánea: Estado, particulares e empresas e sector exterior (outras nacións)	C3
- Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica.	C4
Identificar as etapas da evolución económica da España contemporánea e as súas principais características	C4
Comprender as bases de funcionamento da economía en cada unha das etapas significativas do desenvolvemento económico contemporáneo.	C4
- Habilidades na busca, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido	C9
Coñecer e manexar a materia prima para estudar a Historia Económica española: estatísticas e fontes documentais fundamentais	C8
Analizar series históricas e inferir os comportamentos dos principais axentes económicos ante a evolución real (ou hipotética) das variables económicas	C4
	C8
	C9
Fomentar a actitude crítica e autocrítica	D1
	D7

Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais, éticos e medioambientais	A3	C7 C9	D1
- Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos	A4		D3 D4
Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto oral coma escrita, no idioma propio e nunha lingua estranxeira	A4		D5 D6
- Capacidade de traballar en equipo, con responsabilidade, planificación, espírito de cooperación e empatía co resto de persoas do colectivo.	A4		D2 D4

Contidos

Tema

1. Perspectiva do Crecemento e desenvolvemento económico español (séculos XIX e XX)	Introducción. Condicións do desenvolvemento económico español. Perspectiva e rasgos principais das etapas do crecemento económico en España.
2.A crise do antigo réximen e a revolución liberal-burguesa (1789-1840)	Os principais desequilibrios da economía española a principios do Seculo XIX. Resposta da economía española ante a crise. Política de reformas e cambio institucional.
3. O Estado liberal e o arranque da industrialización (1840-1890)	Factores de desenvolvemento e limitacións nos principais sectores industriais. O cambio agrario e os problemas estruturais. A formación do mercado nacional. A apertura da economía española.
4.A consolidación da industrialización (1890-1936)	A viraxe nacionalista (1891-1914). A Segunda Revolución Industrial en España. A Idade de Prata da economía española (1914-1936).
5. A economía durante a Guerra Civil e o franquismo (1936-1973)	A economía na Guerra Civil española. A economía no primer franquismo: Autarquía (1939-1951). A industrialización substitutiva de importacións (1951-1959). A liberalización e desenvolvemento económico baixo a dictadura (1959-1973).
6. A economía española entre 1973-2010	Crise económica e transición política (1973-1985). Integración na Unión Europea (1986-1996). Novo ciclo de crecemento económico, crise e globalización (1996-2010).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	15	30	45
Titoría en grupo	5	2	7
Probas de resposta curta	1	6	7
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Dúas horas semanais. Mediante esta metodoloxía, co apoio audiovisual, presentarase de maneira sintética, secuencial e motivadora os aspectos claves dos contidos fundamentais da materia. As primeiras sesións estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica da materia e conceptos básicos de historia económica; as restantes sesións estarán destinadas a exposición do temario. A pesar de que o método destas sesións é fundamentalmente expositivo, promoverase a participación activa do estudantado.
Seminario	Realízanse 6 (duración por sesión 2h,30'). Concíbese como un proceso de aprendizaxe continuado. É una instancia para socializar, depurar, sintetizar os coñecementos adquiridos na preparación da sesión. Esixirá un traballo previo a sesión, que consistirá na lectura de un tema sinalado, así como a elaboración de un pequeno documento con as ideas e argumentacións máis relevantes da lectura. O obxectivo da sesión será a comprensión da lectura, a exposición, e debate dos contidos da mesma.
Titoría en grupo	Realízanse 2 sesións de titoría en grupo (duración 2h,30' cada unha). A profesora seleccionará previamente cuestións clave dos contidos da materia, a tratar pola súa importancia ou dificultade. O alumnado deberá elaborar para estas sesións un esquema de dúbidas e preguntas sobre esas cuestións clave. Tamén servirán estas sesións para resolver dúbidas xerais sobre os contidos ou as prácticas da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As dúbidas non resoltas na aula exponense nas horas de titoría.
Seminario	Dúbidas xurdidas coas lecturas e nas actividades das sesións de seminario, atenderanse de modo individualizado en horas de titoría.
Titoría en grupo	Cada grupo práctico terá dúas sesións de titoría en grupo. Para cada unha destas sesións a profesora exporá cuestións clave da materia, en función da súa importancia ou dificultade. O alumnado deberá elaborar un esquema de dúbidas e preguntas sobre esas cuestións clave. Tamén estas sesións servirán para resolver dúbidas xerais sobre os contidos ou as prácticas da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	Nos mesmos desenvolveráse un traballo práctico consistente na lectura dun tema ou parte dun tema, redacción informe ou síntese, exposición e defensa durante o seminario.	30 A3 A4	C2 D1 C3 D2 C4 D4 C7 D5 C8 D6 C9 D7
Titoría en grupo	Nas dúas sesións de titoría de grupo, valorarase a presentación dun esquema de dúbidas e preguntas, a capacidade de formulación de dúbidas e preguntas significativas ou a resolución das mesmas.	5 A3 A4	C8 D1 C9 D2 D4 D5 D7
Probas de resposta curta	Estas probas realizaranse no examen final. Valorarase as respostas sintéticas sobre preguntas relacionadas coas prácticas dos seminarios.	5 A3	C2 D5 C3 D7 C4 C7
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Estas probas realizaranse no examen final. Avaliaranse os coñecementos sobre os contidos teóricos da materia. Valorarase que as respostas esten estruturadas, razoadas correctamente. Valorarase a redacción correcta, clara e comprensible.	60 A3 A4	C2 D5 C3 D7 C4 C7 C8 C9

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A nota resulta de: a) Un exame final no que se valoran o coñecemento dos contidos e as habilidades adquiridas durante o curso: 60% da nota; b)) Traballo práctico, desenvolvidos de forma continuada nos seminarios, e una proba de resposta

curta, tipo cuestionario (40% da nota).

2. A calificación correspondente á avaliación continua (40% da nota final) gardarase para todas as convocatorias do presente ano académico.

3. Datas e horarios das probas de avaliación final: os que fixe a Facultade, que serán transmitidas a través da plataforma docente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Carreras, Albert; Tafunell, Xavier, **Historia Económica de la España Contemporánea (1789-2009)**, 2010, 2ª edición corregida y ampliada,

Maluquer de Motes, J, **La economía española en perspectiva histórica.**, 2014,

Tortella, G y Nuñez, C.E., **El desarrollo de la España contemporánea. Historia económica de los siglos XIX y XX.**, 2011,

Llopis, Enrique y Francisco Comín, **Historia económica de España, siglos X-XX (Historia Del Mundo Moderno)**, Alianza, 2010

Comín, Francisco y Mauro Hernández, **Crisis Económicas En España. 1300-2012. Lecciones De La Historia**, 2013, Alianza,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Historia económica/V03G100V01103

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Políticas económicas comparadas/V03G100V01605

Comercio internacional/V03G100V01701

Economía da Unión Europea/V03G100V01903

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Economía: Economía mundial/V03G100V01202

Economía: Técnicas de economía aplicada/V03G100V01105

Estadística: Estadística I/V03G100V01205

Economía española/V03G100V01301

Macroeconomía I/V03G100V01503

Política económica/V03G100V01504

Técnicas cuantitativas para a análise económica/V03G100V01914

Outros comentarios

1. Aconséllase un traballo regular, sistemático, ao longo do cuadrimestre, tanto no referente aos contidos teóricos, transmitidos nas clases maxistras como nos traballos de seminario.

2. Na parte práctica como na teórica, será especialmente tido en conta o interese demostrado e a calidade das intervencións, ben sexa dentro dos grupos de traballo que se formen, ben individualmente.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Tributación**

Materia	Tributación			
Código	V03G100V01907			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	González Martínez, José Manuel			
Profesorado	González Martínez, José Manuel			
Correo-e	xmgonzalez@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Tributación é unha materia optativa que se imparte no segundo cuadrimestre do cuarto curso do Grao de Economía. Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 60 son actividades presenciais, mentras que o resto serán actividades non presenciais			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C7	Comprender o entorno empresarial
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
D2	Capacidade de traballar en equipo
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade no funcionamento da economía	A2	C3 C7	D7
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente e obtención de información estatística relacionada coa fiscalidade		C8	
Entender os efectos da tributacion sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades empresariais.	A2	C9 C12	
Fomento da capacidade de traballar en equipo buscando achegar as mellores solucións tributarias.		C9 C12	D2
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso		C9 C12	D5

Contidos

Tema	
Parte I: Introducción ao Sistema Fiscal	Os obxetivos básicos. A organización da materia, o método de traballo e a súa avaliación.
Tema 1: Obxetivos e metodoloxía da materia.	
Tema 2: Caracterización do sistema fiscal español e bases para a fiscalidade empresarial e persoal	O papel dos impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. A fiscalidade como variable de decisión.
Parte II: O imposto sobre a Renda das Persoas Físicas.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte e unidade familiar, rendas suxeitas e exentas, período impositivo
Tema 3: Introducción ao IRPF	
Tema 4: Rendado das Persoas Físicas	Rendas do Traballo e do Capital, Ganancias e Perdas Patrimoniais. Notas para o asesoramento fiscal
Tema 5 : Renda de Empresarios e Profesionais	Elección do réxime de estimación da renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva. Notas para o asesoramento fiscal. Pagos Fraccionados.
Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rendas, mínimo persoal e familiar, determinación da cota íntegra, deducións. Notas para a planificación fiscal e proceso liquidatorio.

Parte III: O imposto sobre sociedades.	Elementos básicos do imposto: Contribuíntes, Resultado Contable e Base Imponible. Período impositivo, imputación temporal de ingresos e gastos
Tema 7: Introducción o imposto de Sociedades	Imponible. Período impositivo, imputación temporal de ingresos e gastos
Tema 8: Operacións determinantes da base imponible	Gastos non deducibles. Amortizacións do Inmobiliario. Arrendamento Financeiro. Deterioración de Valor e Transmisións Patrimoniais. Notas para a asesoramento fiscal.
Tema 9: Liquidación do *IS	Deduccións, pagados a conta e proceso liquidatorio. Notas para a planificación fiscal

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	20	0	20
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	0	20	20
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Prácticas en aulas informáticas	30	0	30
Estudo de casos/análises de situacións	0	45	45
Probas de tipo test	0	10	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Sesión inicial na que o docente presentará o contido e obxectivos da materia así como a metodoloxía de traballo e os sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	En cada sesión, o docente presentará as cuestións máis relevantes de cada tema. Formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e os efectos económicos da norma tributaria e resaltará a súa aplicación práctica
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Despois de cada sesión maxistral o/a alumno/a deberá profundizar de xeito autónomo nas cuestións expostas consultando as referencias bibliográficas, accedendo as fontes de información e a páxina web da Axencia Tributaria. Tamén se lles facilitará exercicios resoltos para axudar a situar o enfoque práctico de cada tema.
Prácticas autónomas a través de TIC	Cada semana, despois da sesión maxistral, abrirase un prazo para responder a un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na plataforma Faitic. Trátanse de actividades non presenciais que posibiliten o seguimento e avaliación do/a alumno/a e o seu proceso de aprendizaxe.
Prácticas en aulas informáticas	As sesións prácticas en aula de informática consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas e programas de axuda que facilita a Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado na Plataforma Faitic.
Estudo de casos/análises de situacións	En cada sesión propóranse casos a estudar en grupos reducidos (máximo 3 alumnos) conformados ao comezo de curso. Cada grupo deberá comentar, resolver e defender os casos expostos. Os alumnos disporán previamente dos enunciados dos casos a través Faitic e deberán elaborar unha primeira proposta de solución xustificada que deberá ser entregada a través de Faitic antes do desenvolvemento da sesión presencial.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Farase un seguimento individualizado dos resultados obtidos e das dúbidas xurdidas nos estudos de caso
Prácticas en aulas informáticas	Os/as alumnos/as resolverán de xeito individualizado casos prácticos nas aulas informáticas empregando os programas da Axencia Tributaria (Programa PADRE e Programa PADIS)

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Estudo de casos/análises de situacións	A entrega das propostas de solución dos estudos de caso avaliarase conxuntamente cas probas tipo test. Será necesario ter entregado alomenos 6 propostas de solución para obter puntuación nas probas tipo test.	0		C8 C9 C12	D2 D5 D7
Probas de tipo test	Este apartado puntuarase cun máximo de 3 puntos. Para obter puntuación nestas probas tipo test será necesario que o grupo ó que pertence cada alumno teña entregado alomenos 6 propostas de solución dos estudos de casos prácticos.	30		C8 C9 C12	D2 D5 D7
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O rematar a Parte II (IRPF) e a parte III (Sociedades) do programa da materia, en dúas sesións presenciais, o alumno/a resolverá de forma individualizada sendos estudos de caso no que se avaliará o nivel de coñecemento acadado ata ese momento. A proba de IRPF valerá 4 puntos e a de Sociedades 3 puntos	70	A2	C3 C7 C12	D5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Rematada aa docencia presencial, aqueles alumnos que non teñan superada a materia por avaliación continua deberán realizar unha proba escrita que consistirá na resolución de casos prácticos de liquidación de IRPF e de IS.	0			
Esta proba final avaliarase cunha puntuación máxima de 10 puntos					

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta asignatura realizase unha avaliación continua do traballo realizado polo alumno/a. Para superar a asignatura por esta vía é necesario obter alomenos o 50% dos puntos en xogo en cada unha das probas de avaliación continua propostas (probas tipo test, Proba IRPF e proba IS).

Si un alumno/a non participa na resolución dos estudos de casos prácticos, non fai os test ou non se presenta a calquera das probas (proba IRPF ou Proba IS) deixará de ser avaliado en avaliación continua. Tambien deixará de ser avaliado neste formato si non acada alomenos un 25% da nota en xogo en cada unha das probas (probas tipo test, Proba IRPF e proba IS).

Aqueles alumnos/as que non teñan superada a materia en avaliación continua terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota e a calificación obtida substituirá as notas da avaliación continua.

En caso de non presentarse, a nota será a obtida na avaliación continua

A data dos exames pode consultarse en <http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albi, E. e Paredes, R., **Sistema Fiscal Español (I y II)**, 8ª Edición, Ariel, 2017

Domínguez, F. e López, J., **Sistema Fiscal Español**, 29, Prensas de la Universidad de Zaragoza, 2017

Bibliografía Complementaria

Alonso, R., **Impuesto sobre la renta de las personas físicas. Comentarios y casos prácticos 2017**, 7ª, Centro Estudios Financieros, 2017

Borrás, F. e Navarro, J.V., **Impuesto sobre sociedades. Comentarios y casos prácticos 2017**, 7ª, Centro Estudios Financieros,

Barberán, M.A. e outros, **Ejercicios y Cuestiones de Fiscalidad**, 5ª, Prensas de la Universidad de Zaragoza, 2017

Domínguez, F., **Introducción a la Planificación Fiscal**, 3ª, Prensas de la Universidad de Zaragoza, 2017

Moreno, M.C e Paredes, R., **Casos prácticos de sistema fiscal**, Delta,

Portillo, M.J., **Manual de Fiscalidad. Teoría y Práctica**, 10ª, Tecnos,

Gabinete Jurídico del CEF, **Guía Fiscal 2017**, 1, Centro Estudios Financieros, 2017

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Macroeconomía avanzada**

Materia	Macroeconomía avanzada			
Código	V03G100V01912			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Alonso Carrera, Jaime			
Profesorado	Alonso Carrera, Jaime			
Correo-e	jalonso@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/jalonso			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é introducir ó alumno no uso de ferramentas básicas que permitan plantexar e resolver problemas macroeconómicos como, por exemplo, o impacto de reformas fiscais, os efectos da crise e depresión económica, efectos do crecemento económico sobre o medioambiente, etc.			
	Con este fin, se familiarizará ó estudante coa especificación, resolución e simulación de modelos macroeconómicos, así como co manexo da programación para a simulación dos modelos propostos.			

Competencias

Código	
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Familiarizar ó alumno no manexo modelos macroeconómicos dinámicos como ferramenta básica para analizar problemas macroeconómicos. En particular se prestará especial atención a especificación, resolución e simulación deste tipo de modelos.	A5	C2	C5	C6
Familiarizar ó alumno na identificación e formulación de problemas macroeconómico, así como na aplicación dos modelos aprendidos na súa resolución.	B7	C10		
Familiarizar ó alumno na exposición tanto oral como escrita dunha maneira organizada ás bases do problema macroeconómico analizado, á elección dos instrumentos de análise empregados; e ás conclusións derivadas da análise.	B7		D5	
Familiarizar ó alumno no estudo, lectura e discusión dos artigos de investigación básicos dos temas estudados.	A5	B7	C6	D6

Contidos

Tema	
I. Introducción	1.- Metodoloxía para a análise macroeconómico. 2.- Repaso do modelo de crecemento de Solow. 3.- Expectativas y crítica de Lucas
II. Modelo básico de horizonte infinito	3.- O problema de Ramsey. 4.- O equilibrio competitivo e a solución planificada.
III. Modelo de xeracións solapadas	5.- O modelo básico de dous periodos. 6.- O equilibrio competitivo e a ineficiencia dinámica. 7.- O altruismo: tipoloxía e operatividade das herencias.
IV. Aplicacións	8.- Análisis da política fiscal: impostos, seguridade social, deuda pública, etc.. 9.- Análisis do crecemento e as fluctuacións económicas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	5	0	5
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	11	16.5	27.5
Lección maxistral	30	60	90
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	15.5	17.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Titoría en grupo	Nesta clases farase unha valoración de grupo sobre a evolución e desenrolo dos contidos da materia. Como parte importante desta tarefa se tratará de resolver dúbidas e profundizar nos puntos do programa que atraian unha maior curiosidade intelectual por parte do alumnado.
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Titoría en grupo	Nesta clases farase unha valoración de grupo sobre a evolución e desenrolo dos contidos da materia. Como parte importante desta tarefa se tratará de resolver dúbidas e profundizar nos puntos do programa que atraian unha maior curiosidade intelectual por parte do alumnado.
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Coa entrega de cada lista de exercicios se fará unha proba para avaliar o coñecemento adquirido. No exame final se fará unha proba que faga unha avaliación conxunta do aproveitamento do curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Despois da entrega da lista de exercicios, se fará unha clase de resolución de eses exercicios para destacar os puntos máis importantes e aclarar as dúbidas xurdidas no traballo autónomo do alumno.

Avaliación							
	Descrición	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame final sobre os contidos da materia.	50	A5	B7	C2	D5	
					C5	D6	
					C6		
					C10		
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno debe solucionar unha serie de problemas plantexados polo profesor. O alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu nas sesións maxistras e na resolución de exercicios.	50	A5	B7	C2	D5	
					C5	D6	
					C6		
					C10		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia constará de dous bloques. Por un lado, o exame final valerán ata un 50% da nota (5 puntos) e doutra banda, a avaliación continua que pesará ata un 50% na nota final (5 puntos).

Exame final (Ata 5 puntos): Haberá un exame final que se realizará na data oficial establecida no calendario de exames.

Avaliación continua (Ata 5 puntos): O 50% restante da nota obterase mediante a avaliación continua do alumno, o que inclúe a entrega de exercicios que se poidan programar ao longo do curso, e a nota dos pequenos controis que periodicamente se poidan facer.

Nas convocatorias extraordinarias do curso 2017/18 manteráanse os mesmos criterios de avaliación, polo que se gardará a nota de avaliación continua acadada durante o curso.

As datas de exames finais programadas pola Comisión Permanente da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais serán publicados na web e no taboeiro de anuncios da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Romer, David, **Macroeconomía Avanzada**, Tercera, McGraw-Hill, 2006

Bibliografía Complementaria

Blanchard, Olivier Jean; e Fischer, Stanley, **Lectures on Macroeconomics**, Primera, MIT Press, 1989

Novales, Alfonso; Fernández, Esther; e Ruiz, Jesús, **Economic Growth: theory and numerical solutions methods**, Segunda, Springer, 2014

Sorensen, Peter Birch; e Whitta-Jacbsen, Hans Jorgen, **Introducción a la macroeconomía avanzada**, Primera, McGraw-Hill, 2008

M. Doepke, A. Lehner e A. Sellgren, **Macroeconomics**, <http://faculty.wcas.northwestern.edu/~mdo738/textb>, 1999

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Microeconomía avanzada/V03G100V01915

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Economía: Principios de economía II/V03G100V01203

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Macroeconomía I/V03G100V01503

Macroeconomía II/V03G100V01604

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía política e das institucións**

Materia	Economía política e das institucións			
Código	V03G100V01913			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Arias Moreira, José Carlos Caballero Míguez, Gonzalo			
Profesorado	Arias Moreira, José Carlos Caballero Míguez, Gonzalo			
Correo-e	gcaballero@uvigo.es xcarias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	As institucións foron obxecto de estudio desde diversos enfoques na historia da análise económica, e nos últimos anos ocuparon un papel central na axenda de investigación da corrente principal da ciencia económica e das ciencias sociais. A concesión do premio Nobel de Economía a Ronald Coase, Douglass North, Elinor Ostrom e Oliver Williamson consolidou o avance da Nova Economía Institucional, e impulsou un esforzo interdisciplinar que pretende desenvolver a economía política contemporánea. Este curso proporciona dun xeito sistemático os principais contidos e avances da economía política e da economía das institucións.			

Competencias

Código	
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
D1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
D2	Capacidade de traballar en equipo
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
A3 Coñecer o marco institucional da economía	C3	
A5 Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	C5	
A9 Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado	C9	D1
A10 Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos	C10	D2
B11 Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e ético		D5
B13 Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación		D6
B15 Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos		D7
B6 Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas		
B7 Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia		
B8 Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional		
B9 Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico		
B1 Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo		
B3 Capacidade de traballar en equipo		

Contidos

Tema

Bloque Temático I: Introducción ás Institucións e Economía Política	1- A economía política e o retorno das institucións 2- A análise das institucións na historia do pensamento económico 3- Institucións e desenvolvemento económico a longo prazo
Bloque Temático II: Análise Institucional, Economía e Política	4- Economía das Institucións: vellos e novos institucionalismos 5- Dereitos de Propiedade, Custos de Transacción e Gobernanza 6- Cambio institucional, Crenzas e Normas Sociais, Capital Social 7- Institucións, Estado e crecemento económico
Bloque Temático III. Política, Democracia e Valores	8- Elección Pública, Economía Política Constitucional e Transaccións Políticas 9- Economía Política da Democracia 10- Ética, Mercados e Economía

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Titoría en grupo	2	2	4
Lección maxistral	30	60	90
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	6	0	6
Traballos e proxectos	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Nas prácticas da materia o profesor podería realizar prácticas en laboratorio se o considera necesario para o proceso de aprendizaxe
Titoría en grupo	Pódense realizar *tutorías en grupo sobre a evolución no proceso de aprendizaxe da materia.
Probas	Descrición
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Nas prácticas da materia pódense analizar e simular situacións reais

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	<p>Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.</p> <p>Resultados da aprendizaxe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coñecer o marco institucional da economía - Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos - Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado - Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos - Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e ético - Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación - Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos - Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas - Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia - Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional - Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico - Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo - Capacidade de traballar en equipo 	20	C3 C5 C9 C10	D1 D2 D5 D6 D7
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	<p>Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.</p> <p>Resultados da aprendizaxe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coñecer o marco institucional da economía - Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos - Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado - Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos - Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e ético - Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación - Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos - Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas - Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia - Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional - Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico - Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo - Capacidade de traballar en equipo 	60	C3 C5 C9 C10	D1 D2 D5 D6 D7
Traballos e proxectos	<p>O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.</p> <p>Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita</p>	20		

Outros comentarios sobre a Avaliación

- É necesario aprobar o examen final para superar a materia. Este examen suporá polo menos o 60% da nota final.
- Nas clases prácticas realizaranse probas e/ou traballos, consistentes na revisión, comprensión e exposición dunha obra de referencia sobre economía política por parte de cada alumno, que computarán ata un máximo do 40% da nota final da materia. Esta tarefa constitúe un requisito necesario para superar a materia.
- O profesorado informará do sistema de avaliación ao principio de curso, e asignará a cada alumno a tarefa que

desenvolverá ao longo do curso nas clases prácticas (indicándolle a obra de referencia que lle corresponde a cada alumno). As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

ARIAS, X. C. y G. CABALLERO (eds), **Nuevo Institucionalismo: Gobernanza, Economía y Políticas Públicas.**, 2013

NORTH, D. C., **Institutions, Institutional Change and Economic Performance.**, 1990

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia política/V03G100V01101

Política económica/V03G100V01504

Políticas económicas comparadas/V03G100V01605

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas cuantitativas para a análise económica				
Materia	Técnicas cuantitativas para a análise económica			
Código	V03G100V01914			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria			
Profesorado	Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria			
Correo-e	cjardon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O curso componse de dous bloques temáticos. No primeiro, o obxectivo é dotar aos estudantes de ferramentas para entender/facer un informe de conxuntura, así como levar a cabo exercicios simples de predición a partir de datos con estrutura temporal. No segundo bloque, Analizar os problemas que limitan a capacidade dos economistas para establecer relacións *causales entre intervencións/políticas e resultados. Mostrar como eses problemas poden reducirse utilizando datos experimentais ou case-experimentais e ferramentas de análises específicas.			

Competencias	
Código	
B6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
C13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
D2	Capacidade de traballar en equipo
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Distinguir os diferentes tipos de datos e compoñentes dunha serie temporal.	B7	C8	
Illar e analizar las características básicas de la evolución temporal dos datos económicos.	B7	C10 C13	D2 D5
Coñecemento de técnicas básicas para a análise de causalidade entre variables económicas.	B6 B7	C10 C12	
Aplicación de técnicas *econométricas para avaliación de políticas.	B6 B7	C8 C10 C12 C13	D2 D5

Contidos	
Tema	
1. Introducción á análise de datos temporais e análises de conxuntura	Caracterización dos datos temporais e descomposición clásica. Modelos ARMA Funcións de impulso-resposta Estacionariedade e representación de Wold. Causalidade de Granger
2. Introducción a la avaliación de políticas económicas mediante técnicas econométricas.	Conceptos de causalidade metodos econométricos de estimación da causalidade Métodos de evaluación de políticas

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Lección maxistral	28	42	70
Prácticas en aulas informáticas	20	40	60
Outras	2	18	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicios ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas en aulas informáticas	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en aulas informáticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas en aulas informáticas	Levarase a cabo o seguimento do alumno na evolución da realización de casos practicos nas practicas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Prácticas en aulas informáticas	A valoración nestas sesións pode consistir na resolución e entrega de casos prácticos, exposición de resultados da análise, etc...	70	B6 B7	C8 C10 C12 C13	D2 D5
Outras	A avaliación consistirá na realización dun exame sobre os contidos do curso.	30	B6	C10 C12	D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Green, W., **Analisis econometrico.**, 3, Prentice Hall, 1998

Wooldridge, J..., **Introducción a la Econometría: Un enfoque moderno**, 2, Thomson Learning, 2006

Aznar, A. y F.J. Trivez, **Métodos de Predicción en Economía**, 1, Ariel, 1993

Angrist, J. D. and Pischke, J. S.. n., **Mostly harmless econometrics: An empiricist's companio**, 1, Prin eton University Press, 2009

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205

Estatística II/V03G100V01403

Econometría I/V03G100V01501

Econometría II/V03G100V01601

DATOS IDENTIFICATIVOS**Microeconomía avanzada**

Materia	Microeconomía avanzada			
Código	V03G100V01915			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego Inglés			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Giménez Fernández, Eduardo Luís			
Profesorado	Giménez Fernández, Eduardo Luís			
Correo-e	egimenez@uvigo.es			
Web	http://http://egimenez.webs.uvigo.es/index.html			
Descrición xeral	Esta materia introduce ao alumno no uso de ferramentas avanzadas que permitan analizar formalmente tanto as decisións dos agentes individuais, como os resultados da interacción de ditas decisións.			
	O estudante deberá poder motivar un problema económico, construír e resolver analiticamente modelos económicos, e explicar os resultados obtidos.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
B4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
C1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
C11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
C13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
D1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
D2	Capacidade de traballar en equipo
D3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
O alumno será capaz de analizar formalmente decisións individuais de los agentes individuales, como los resultados de la interacción de ditas decisión.	A2	B3 B4	C1 C2 C3 C5 C6 C9 C10

O estudante deberá poder motivar un problema económico, construír e resolver analíticamente modelos económicos, e explicar os resultados obtidos.

A4 B6 C1 D1
A5 B7 C9 D2
C10 D3
C11 D4
C13 D5
D6
D7

Contidos

Tema

1. Introdución	1. Introdución
2. Teoría do Consumidor	2. Teoría do Consumidor
3. Teoría da Empresa	3. Teoría da Empresa
4. Teoría de Equilibrio Xeral Walrasiano	4.1 Economía de troco 4.2 Economía con produción
5. Fallos de Mercado	5. Fallos de Mercado

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Presentacións/exposicións	10	45	55
Resolución de problemas	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Presentacións/exposicións	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender a presentar resultados e achádegos a problemas que se propoñen na aula.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas lições maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Antes da presentación oral, o alumno deberá enviar as transparencias ao profesor. Non se poderá realizar nengunha presentación sen o visto bo do docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentacións/exposicións	Presentación oral dun proxecto de investigación.	80	A2 A4 A5	B3 B4 B6 B7	C1 C2 C3 C5 C6 C9 C10 C11 C13	D1 D2 D3 D4 D5 D6
Resolución de problemas	Presentación de exercicios na clase, e entrega de outros exercicios que se vaian propoñendo.	20	A2 A4 A5	B3 B4 B6 B7	C1 C2 C3 C5 C6 C9 C10 C11 C13	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que non presente proxecto deberá presentarse a un exame final para superar a materia.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Varian, Hal, **Advanced Microeconomics**,

Geoffrey A. Jehle, Philip J. Reny, **Advanced Microeconomic Theory**, (3rd Edition),

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Microeconomía avanzada/V03G100V01915

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Teoría de xogos/V03G100V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

DATOS IDENTIFICATIVOS**Teoría de xogos**

Materia	Teoría de xogos			
Código	V03G100V01916			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Bergantiños Cid, Gustavo			
Profesorado	Bergantiños Cid, Gustavo Gómez Rúa, María			
Correo-e	gbergant@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Curso básico de teoría de xogos xeral			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
C1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
C11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
C13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
D1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
D2	Capacidade de traballar en equipo
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer e comprender o obxecto de estudo da teoría de xogos, distinguindo os distintos tipos de modelos	B5 C1 C2 C6 C10

Comprender e valorar o interese dos modelos de teoría de xogos para resolver problemas	A1 A2 A5	B6 B7	C9 C11 C12 C13
Fomentar a sensibilidade cara o pensamento científico: **cuestionamiento das ideas **intuitivas, análise crítica das afirmacións, capacidade de síntese ou a toma de decisións racionais		B1 B6	D2 D5 D7
Ser capaz de explicar un problema e **modelizalo mediante teoría de xogos nun grupo de traballo	A4	B2	C8
Fomentar unha actitude de compromiso ético e o traballo en equipo			D1 D4

Contidos

Tema	
Xogos estáticos con información completa: xogos en forma normal	O modelo teórico. Estratexias dominadas. O equilibrio de *Nash. *Refinamentos do equilibrio de *Nash: o equilibrio perfecto. Aplicacións.
Xogos dinámicos con información completa: xogos en forma extensiva	O modelo teórico. O equilibrio de *Nash. *Refinamentos do equilibrio de *Nash: o equilibrio perfecto en *subxuegos, o equilibrio *secuencial, o equilibrio perfecto. Aplicacións.
Xogos cooperativos	Problemas de negociación: Solucións de *Nash, *Kalai-*Smorodinsky e igualitaria. Xogos con utilidade *transferible: Núcleo e valor de *Shapley.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	0	30
Resolución de problemas	15	49	64
Seminario	2.5	15	17.5
Titoría en grupo	2.5	0	2.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	6	30	36

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan exercicios e problemas que o alumno debe resolver
Seminario	Actividade na que os alumnos farán exposicións dos traballos propostos
Titoría en grupo	Actividade na que os alumnos discutirán co profesor cuestións da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Os alumnos explorarán traballos e o profesor comentará o traballo.
Titoría en grupo	Os alumnos farán comentarios sobre a materia e o profesor #responder as súas preguntas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Resolución de cuestións teóricas e aplicadas	15	B1	C1 C2 C6 C9 C10 C11 C12		
Seminario	Exposición de traballos	15	A4	B2 B6	C8 C13	D1 D2 D4 D5 D7

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame final da materia	70	A1 A2 A5	B1 B2 B5 B6 B7	C1 C2 C6 C9 C10 C11 C12
--	------------------------	----	----------------	----------------------------	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gibbons, R., **Un primer curso de teoría de juegos**, 1993, Antoni Bosch, 1993

Pérez, J. Jimeno, J.L. Cerdá E., **Teoría de juegos**, 2013, Prentice Hall, 2013

Bibliografía Complementaria

Eichberger, J., **Game theory for economists**, 1993, Academic Press, 1993

Fudenberg D., Tirole J., **Game theory**, 1991, Massachusetts Institute of Technology, 1991

Gardner, R., **Juegos para empresarios y economistas**, 1996, Antoni Bosch, 1996

González Díaz J., García Jurado I., Fiestras Janeiro G., **An Introductory course on mathematical game theory**, 2010, American Mathematical Society, 2010

Myerson, R.B., **Game theory: analysis of conflict**, 2002, Harvard University Press, 2002

Sánchez Rodríguez E., Vidal Puga J., **Juegos coalicionales**, 2014, Servicio publicacións. Universidad de Vigo, 2014

Vega-Redondo, F., **Economía y Juegos**, 2000, Antoni Bosch, 2000

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Estatística II/V03G100V01403

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Economía industrial/V03G100V01603

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía da información				
Materia	Economía da información			
Código	V03G100V01917			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Loveira Pazo, Rosa María			
Profesorado	Loveira Pazo, Rosa María			
Correo-e	rloveira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nos procesos de decisión dos individuos e, polo tanto, nos procesos de asignación dos recursos, a distribución da información xoga un papel fundamental, pois transaccións a priori vantaxosas para os individuos participantes poden non levar a cabo cando a información obtida polos mesmos non é homoxénea. É necesario pois identificar estas asimetrías de información, entender como afectan o comportamento dos individuos, e os mecanismos necesarios que resolvan a distorsión causada pola presenza das devanditas asimetrías.			

Competencias	
Código	
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Capacidade de aplicar os fundamentos económicos para analizar e entender a interacción entre axentes económicos en presenza de asimetrías de información.	A5	C6	C10
Aplicar os coñecementos adquiridos ao ámbito da economía industrial, organización empresarial, economía pública, etc.	B7	C10	D5
Familiarizar ao alumno na análise e discusión de artigos de investigación relacionados cos temas estudados.			D5 D6

Contidos	
Tema	
1. Introducción	1.1. Introducción 1.2. Elementos do problema 1.3. Tipoloxía de problemas de información asimétrica
2. Modelo basee: a repartición do risco.	2.1. Descrición do modelo 2.2. Modelos con información simétrica
3. O problema de risco moral	3.1. Modelo con dous niveis de esforzo 3.2. Aplicacións
4. Selección adversa.	4.1. Descrición do modelo 4.2. Principais competindo por axentes 4.3. Aplicacións

5. Sinalización.

5.1. A educación como sinal

5.2. Aplicacións

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Titoría en grupo	5	0	5
Resolución de problemas	10	15	25
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	8	10
Outras	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de preguntas dirixidas ao estudante coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas e *análisis en profundidade daquelas partes do programa que esperten maior curiosidade intelectual no alumnado.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos, mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	As *tutorías individuais terán lugar no despacho do profesor da materia. O alumno disporá de 6 horas semanais, previamente fixadas polo profesor, nas que poderá facer consultas relacionadas coa materia. O horario das *tutorías farase público ao comezo do curso académico.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final dos contidos da materia.	50	A5	B7	C6 C10	D5 D6
Outras	Ao longo do curso realizaranse probas parciais e entrega de exercicios puntuables para a avaliación continua	50	A5	B7	C6 C10	D5 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia constará de dous bloques. Por unha banda, o exame final valerá un 50% da nota (5 puntos), e doutra banda, a avaliación continua pesará outro 50% (5 puntos). Con todo, aqueles que obteñan unha nota igual a superior a 2,5 puntos na avaliación continua, poderán optar por non ir ao exame final, nese caso corresponderalles a nota da avaliación continua sobre 10 puntos.

O exame final realizarase na data oficial fixada no calendario de exames.

Nas convocatorias extraordinarias do curso 2017/2018 manteranse os mesmos criterios de avaliación, polo que se gardará a nota da avaliación continua durante todo o curso.

As datas e horas das probas finais correspondentes ás convocatorias de maio e xullo serán as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2017-2018.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Macho S., I. y D. Pérez Castrillo, **Introducción a la economía de la información**, 1ª, Ariel Economía, 2005

Bibliografía Complementaria

Varian, H.R., **Análisis Microeconómico**, 3ª, Antoni Bosch Editor, 1993

Antelo, M., **Economía de la información**, 1ª, Mc Graw Hill, 2014

G. Akerlof,

M. Rothschild and J. Stiglitz, "Equilibrium in competitive insurance market: An essay on the economics of imperfect information",

M. Spence, "Job market signaling",

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Microeconomía avanzada/V03G100V01915

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos económicos da defensa da competencia**

Materia	Fundamentos económicos da defensa da competencia			
Código	V03G100V01918			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Pazo Martínez, María Consuelo			
Profesorado	Pazo Martínez, María Consuelo			
Correo-e	cpazo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é estudar, a partir das ferramentas propias da análise económica, unha das intervencións públicas máis relevantes para as empresas: a política de competencia. Abordarase a política de competencia desde un punto de vista económico co obxectivo de que os alumnos sexan capaces de analizar os casos prácticos de competencia empregando as ferramentas teóricas básicas, as cales se exporán nas clases maxistras. Ademais, examinaranse casos reais resoltos polas autoridades de competencia.			

Competencias

Código	
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C7	Comprender o entorno empresarial
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
D2	Capacidade de traballar en equipo
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Lograr que os estudantes manexen coñecementos básicos de economía e empresa necesarios para comprender as políticas de defensa da competencia.	C3 C6	
2. Desenvolver a capacidade de interpretar e analizar críticamente os argumentos económicos das políticas de defensa da competencia e a súa plasmación na lexislación correspondente.	C7 C9 C10	
3. Potenciar a habilidade de expresar e defender argumentos en público de forma coherente e fundamentada.	C8	D2 D4 D5
4. Potenciar a capacidade de manexar as fontes de información relevantes para a política de defensa da competencia.		
5. Fomentar a capacidade de traballar en grupo e de actuar con responsabilidade e principios éticos, cumprindo os compromisos adquiridos.		

Contidos

Tema	
1.- Introducción: obxecto e contido do curso.	Definición, orixes e obxectivos da política de competencia.
2.- Poder de mercado e benestar.	Monopolio e eficiencia asignativa. Eficiencia produtiva vs. eficiencia dinámica. Monopolio e mecanismos de mercado.
3.- Definición de mercado relevante.	Que é o mercado relevante? Dimensión de produto, xeográfica e temporal. Sustituibilidade de demanda e oferta. O SSNIP test. Identificación do mercado relevante na práctica.
4.- Medición do poder de mercado.	Que é o poder de mercado? Como medir o poder de mercado? Os determinantes da estrutura de mercado.
5.- Colusión e outros acordos horizontais.	Fundamentos económicos dos acordos horizontais entre empresas. Factores que facilitan a colusión. Como detectar e loitar contra a colusión?

6.- Fusións.	Posibles efectos das fusións. Efectos unilaterais. Avaliación de posibles ganancias de eficiencia. Dominancia colectiva. Regulación de fusións.
7.- Restricións verticais.	Tipos de acordos verticais. Competencia intramarca. Competencia intermarca. Lexislación aplicable.
8.- Prezos predatorios e outras prácticas de abuso..	Que é posición dominante? Que é abuso de posición dominante? Prezos excesivos. Prezos predatorios. Discriminación de prezos. Estratexias de monopolización non baseadas en prezos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Resolución de problemas	12	24	36
Presentacións/exposicións	5	25	30
Probos de resposta curta	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A metodoloxía docente consistirá no desenvolvemento de varios tipos de clases presenciais (teóricas e prácticas) e no traballo persoal do alumno para consolidar os coñecementos e adquirir soltura na resolución dos problemas expostos. Nas clases teóricas expóranse de forma reducida os principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é conveniente que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.
Resolución de problemas	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios que se proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Dese modo, poderán identificar aquelas cuestións que lles resultan máis dificultosas e poderán resolver as súas dúbidas en clase. Tamén se realizará o seguimento da aprendizaxe dos estudantes mediante pequenas probas e exercicios que haberán de entregar.
Presentacións/exposicións	Os alumnos terán que realizar un traballo no que revisarán algún caso de competencia que haberán de presentar e explicar aos seus compañeiros nunha clase práctica.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As tutorías personalizadas terán lugar no despacho 404.
Resolución de problemas	As tutorías personalizadas terán lugar no despacho 404.
Presentacións/exposicións	As tutorías personalizadas terán lugar no despacho 404.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Os controis periódicos (20% da cualificación final) e o exame final (60% da cualificación final) estarán integrado por preguntas curtas (relativas a contidos teóricos e prácticos) e problemas.	40	C3 C6 C7 C9 C10
Presentacións/exposicións	Os alumnos terán que realizar un traballo no que revisarán algún caso de competencia que haberán de presentar.	20	C8 D2 D4 D5
Probos de resposta curta	Os controis periódicos (20% da cualificación final) e o exame final (60% da cualificación final) estarán integrado por preguntas curtas (relativas a contidos teóricos e prácticos) e problemas.	40	C3 C6 C7 C9 C10

Outros comentarios sobre a Avaliación

En todas as convocatorias nota final da materia resultará da suma da obtida na avaliación continua (40% da nota) e a obtida nun exame final (60% da nota).

Avaliación continua (40% da nota final):

- 20% pola realización e presentación dun traballo no que os estudantes revisarán algún caso de competencia.
- 20% por controis periódicos.

Exame final (60% da nota final):

Como regra xeral, o exame suporá o 60% da nota. Con todo, aqueles estudantes que superasen os controis periódicos, obtendo 5 ou máis puntos (sobre 10), poderán optar por non presentarse ao exame final. Nese caso a nota media dos controis suporá un 80% da nota final.

NOTA IMPORTANTE: Se non se superan os controis periódicos, a nota final da materia será a suma da cualificación obtida por avaliación continua (40%) máis a cualificación do exame (60%). Con todo, a puntuación do exame final só se terá en conta cando sexa **igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10)**. En caso contrario, a cualificación final será igual á puntuación por avaliación continua. Así mesmo, a cualificación dos alumnos que non se presenten ao exame será a que obtivesen por avaliación continua.

Datos de exame. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade. Véxase o apartado correspondente na web da facultade: <http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Motta, M., **Competition Policy: Theory and Practice**, 1ª edición, Cambridge University Press, 2004

Bibliografía Complementaria

Cabral, L., **Economía Industrial**, 1ª edición, McGraw-Hill, 1997

Ivaldi, M., Jullien, B., Rey P., Seabright P. and J. Tirole, **The economics of tacit collusion**, 2003

Ley 15/2007 de defensa de la competencia,

Reglamento comunitario de concentraciones (CE) 139/2004,

Directrices sobre la evaluación de las concentraciones horizontales (2004/C 31/03),

Reglamento de exención a determinadas categorías de acuerdos verticales (UE) nº330/2010,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Economía da información/V03G100V01917

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía industrial/V03G100V01603

Teoría de xogos/V03G100V01916

Outros comentarios

En FAITIC (acceso en <http://faitic.uvigo.es>) se podrá consultar información relevante para el seguimiento de la asignatura.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V03G100V01991			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Gómez Fraiz, José Santiago			
Profesorado	Gómez Fraiz, José Santiago			
Correo-e	jsgomez@uvigo.es			
Web	http://fccee.uvigo.es/traballo-de-fin-de-grao.html			
Descrición	Traballo para avalliar competencias adquiridas no grao xeral			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
C1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C7	Comprender o entorno empresarial
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
C10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
C11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
C12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender de forma sistemática y crítica una temática, problema o ámbito de estudio, incorporando marcos teóricos y conocimientos disponibles, así como juicios que incluyan una reflexión de carácter social, científica y/o ética.	A1	B2	C8	D4
	A2	B4	C9	D7
	A3	B6	C10	
			C11	
		C12		

Aplicar procesos y procedimientos para recoger, analizar e interpretar datos e información relevante de manera metódica en orden a generar una conclusión o propuesta dentro de una temática, problema o ámbito de estudio, sostenida por argumentos o razonamientos coherentes.	A3 A4	B2 B6	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C11	D5
Adquirir compromisos y ejercer responsabilidades personales de carácter profesional, poniendo en práctica hábitos de trabajo individual, imprescindibles para realizar actividades intelectuales complejas durante un periodo de tiempo determinado.	A5	B4 B6	C1 C8 C12	D4 D5 D7
Elaborar un texto escrito que se ajuste a criterios de calidad y convenciones académicas dentro del área propia de estudio y que recoja de forma sistemática el planteamiento, proceso y resultado del trabajo fin de grado.	A2 A3 A4	B2 B4	C1 C2 C3 C5 C6 C8 C10 C12	D5

Contidos

Tema	
O estudante abordará unha problemática concreta, propia do ámbito de estudo do Grao en Economía, proposta por un titor ou por el mesmo, de ser o caso, seguindo o establecido na normativa xeral da Universidade e na propia do centro.	Para desenvolvelo, ten que contar necesariamente coa tutela dun profesor que será o que, unha vez acadados os obxectivos establecidos, deberá dar o seu informe favorable para a defensa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	50	52
Traballo tutelado	5	200	205
Traballos e proxectos	1	42	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Deseño do traballo, recopilación da información de partida, análise de fontes e bibliografía.
Traballo tutelado	Informe escrito sobre a temática asignada realizado coa tutela dun profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Formación específica sobre a realización de traballos e proxectos. Delimitación da temática de estudo e das posibles fontes de información
Traballo tutelado	Seguimento do traballo autónomo do estudante
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Preparación e seguimento da presentación.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Traballos e proxectos	O titor emitirá informe favorable e unha cualificación do traballo que formará o 30% da nota final. O estudante defenderá o traballo diante dun tribunal e este avaliará o traballo e a defensa, definindo o 70% restante.	100	A1	B2	C1	D4
			A2	B4	C2	D5
			A3	B6	C3	D7
			A4		C4	
			A5		C5	
				C6		
				C7		
				C8		
				C9		
				C10		
				C11		
				C12		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase fortemente seguir o curso "Como afrontar o teu TFG"

<http://sp.bugalicia.org/vig/subjects/guide.php?subject=cursotfg>
